

Балахонова О.В., доктор економічних наук,
професор, професор кафедри бізнесу і права
Вінницький соціально-економічний інститут
університету «Україна»

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1447-4560>

Фалейтор А.О., магістрант 2-го курсу
підготовки, спеціальність «Менеджмент»
Вінницький соціально-економічний інститут
університету «Україна»

DOI: <https://doi.org/10.58521/2521-1390-2022-23-24-3>

ПРИНЦИПИ, МЕТОДОЛОГІЇ ТА МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНОСТІ ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА

PRINCIPLES, METHODOLOGIES AND METHODS OF FORMING THE COMPETITIVENESS OF THE COMPANY'S PRODUCTS

Анотація. У статті розглянуто принципи, методології та методи за допомогою яких забезпечується конкурентність продукції підприємства. Наведено основні методи конкурентної боротьби, а саме: поліпшення якості і послуг, швидке оновлення асортименту продукції, покращення дизайну, надання гарантій та після продажних послуг, тимчасове зниження цін, більш зручні умови оплати. Досліджено методи боротьби: цінові, нецінові, чесні або нечесні. Виокремлено головні причини через які виникає конкуренція.

Ключові слова: принципи, продукція, конкуренція, методи, підприємство.

Abstract. The article discusses the principles, methodologies and methods by which the competitiveness of the company's products is ensured. The main methods of competitive struggle are given, namely: improving quality and services, quickly updating the product range, improving design, providing guarantees and after-sales services, temporarily reducing prices, more convenient payment terms. The methods of struggle: price, non-price, honest or dishonest. The main reasons for the emergence of competition are highlighted.

Keywords: principles, products, competition, methods, enterprise.

Постановка проблеми. В умовах відкритої ринкової економіки, яка не може існувати без гострої конкуренції, виявляються фактори, котрі роблять конкурентоспроможність та якість продукції необхідними умовами виживання товаровиробників, мірилом результативності їх господарської діяльності, економічного добробуту країни. Тому робота зі створення і реалізації конкурентних переваг для підприємства сьогодні є найбільш важливою. У результаті підприємство

одержить основу для більш правильної орієнтації у ситуаціях на ринку, і можливість прийняття ефективних управлінських рішень.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженню принципів, методології та методів формування конкурентності продукції підприємства присвятили свої роботи такі автори як С.М. Клименко, Л.І. Донець, М. Портер та інші.

Формування цілей. Метою статті є висвітлення основних принципів та методів конкурентності продукції підприємства.

Виклад основного матеріалу. Конкурентна боротьба – динамічний процес, що передбачає застосування певних методів. Це передусім поліпшення якості і послуг, швидке оновлення асортименту продукції, покращення дизайну, надання гарантій та після продажних послуг, тимчасове зниження цін, більш зручні умови оплати. Як правило суперники на конкурентному ринку використовують різні методи боротьби: цінові, нецінові, чесні або нечесні.

Цінова конкуренція означає, що головним методом боротьби є ціна. У цій боротьбі перемагає той, хто досягне нижчої ніж ринкова ціна вартості своєї продукції. Це боротьба за скорочення витрат виробництва завдяки науково-технічному прогресу. На конкурентному ринку неспроможність підприємців використовувати найновішу технологію виробництва в кінцевому результаті означає банкрутство та усунення з ринку конкурентами.

Важливо також пам'ятати, що помірне зниження цін зберігає для виробника норму прибутку, за рахунок низьких витрат виробництва.

Нецінова конкуренція використовує наступні методи:

- поліпшення якості продукції. Одна і та ж продукція від різних виробників може мати різну якість. Причини цьому може бути 2 або ж це порушення технології виробництва, або ж використання новинок у виробництві, що є комерційною таємницею;

- використання реклами. Розрахунок на те аби привернути увагу покупців, змотивувати споживача здійснити покупку саме у цього виробника;

- умови що пов'язані з продажем товару. Сюди входить здійснення ремонту, надання запасних деталей.

Нечесна конкуренція – це діяльність господарського суб'єкта спрямована на одержання комерційної вигоди і забезпечення домінуючого становища на ринку за рахунок обману споживачів [2, 5, 7, 10, 14, 19, 20].

Основні методи нечесної конкуренції:

- неправомірне збирання, розголошення комерційної таємниці про діяльність суперника – конкурента;

- використання товарного знаку, фірмового найменування без дозволу того на чие ім'я вони зареєстровані;

- поширення неправдивих повідомлень про товари своїх конкурентів. Це завдає шкоди діловій репутації і негативно відображається на їх діяльності;

- впливати на постачальників сировини і банківські установи;

- переманювання провідних спеціалістів підкупом;
- порушення законів, що зумовлює втручання держави в регулювання конкурентної боротьби [1, 5, 7, 10, 14, 19, 20, 23].

Можна виокремити наступні причини через які виникає конкуренція:

- 1) наявність на ринку великої кількості товаровиробників будь якого продукту чи послуги у будь якому ціновому сегменті;
- 2) необмеженість у виборі здійснення господарської діяльності та її обсягів. Окрім тієї, що прямо заборонена законом;
- 3) відповідність між попитом та пропозицією.

Користуючись тим що, в країні триває війна та наявні проблеми з тепло- та електропостачанням виробники почали спекулювати на ціні товару який пропонують на ринку, з надією отримати максимальний прибуток за одиницю продукції. Однак, цей метод в даному випадку не є ефективним, адже, платоспроможність споживачів значно знизилась, що негативно відобразиться на бізнесі, окрім таких видів товарів, що забезпечують базові потреби покупців, а саме: продукти харчування та медикаменти.

Висновки. Отже, з усього вищесказаного можна зробити висновки, що конкуренція у бізнесі є важливим структурним елементом та існує певна кількість методів та принципів її забезпечення. а оскільки кожна сторона переслідує свій власний інтерес то і є необхідною, для забезпечення альтернативи та подальшого розвитку підприємницької діяльності.

Список використаних джерел

1. Балахонова О.В., Захарченко В.І., Величко М.Р. Оптимізація інвестиційного ризику з використанням інструменту його диверсифікації. *Ринкова економіка : сучасна теорія і практика управління: зб. наук. праць.* Одеса: ОНУ, 2019. Вип. 1/41. Т. 18. С.57-68.
2. Гріщенко І.В., Білецька Н.В., Блажчук А.О., Стець В.І. Методи управління інноваційними моделями на підприємствах. *Науковий простір: актуальні питання, досягнення та інновації: Міжнародна науково-практична конференція здобувачів освіти та молодих вчених*, м. Вінниця, 23-24 листопада 2021 р. Вінниця: Вінницький кооперативний інститут, 2021. С. 323-325.
3. Балахонова О.В. Теорії конкуренції та практики визначення конкурентоспроможності в умовах безпекоорієнтованого розвитку. Колектив. моногр.; за ред. М.М.Меркулова. Ізмаїл-Одеса: Фенікс, 2020. 196 с.
4. Балахонова О.В. Актуальні проблеми економіки і менеджменту: теорія, інновації та сучасна практика. Колектив моногр., книга сьома / за ред. д.е.н, проф. Кузнєцова Е.А. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 340 с.
5. Балахонова О.В. Удосконалення підходів в дослідженнях саморозвитку виробничо-господарських систем. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління : зб. наук. праць.* Одеса: ОНУ, 2020. Вип. 3/46. Т. 20. С.146-159.
6. Балахонова О.В. Характер інноваційності сучасних економічних систем. *Науковий вісник Міжнародного гумані-тарного університету : зб. наук. праць.*

Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. Серія: Економіка і менеджмент Вип. 43. С. 4-12.

7. Балахонова О.В. Аналіз підходів до вибору господарської системи сталого розвитку. *Освіта, економіка управління: сучасний стан та інновації: зб. наук. праць*. Ізмаїл: РВВ ІДГУ, 2021. Вип. 6. С.4-13.

8. Балахонова О.В. Економічна політика країни в контексті бюджетних обмежень. *Матер. X міжнар. науково-практ. конф. «Формування потенціалу економічного розвитку промислових підприємств»*. Одеса, Державний університет «Одеська політехніка» 2021. С.57-59.

9. Балахонова О.В. Актуальні проблеми економіки і менеджменту: теорія, інновації та сучасна практик. Колектив моногр., книга восьма / за ред. д.е.н, проф. Кузнєцова Е.А. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 424 с.

10. Балахонова О.В., Мельниченко Д.О. Удосконалення системи управління персоналом в лікувально-профілактичній установі. *Матер. VIII міжнар. науково-практ. конф. «Глобалізація: співвідношення міжнародних та національних економічних інтересів під впливом нових викликів»* (9 квітня 2021). Одеса, 2021. С. 55-59.

11. Балахонова О.В. Подвійність управлінського консультування: професійна діяльність і ділова активність. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління: зб. наук. праць*. Одеса: Одеський національний університет ім. І. Мечникова, 2018. Вип. 1/38. Т. 17. С.42-52.

12. Балахонова О.В. Сучасні тенденції в системі управлінської звітності в контексті євроінтеграційних процесів. *Матер. III міжнар. науково-практ. конф. «Фінансові та економічні аспекти підприємництва»* (12-13 грудня 2018). Ірпінь, 2018. С. 113-115.

13. Балахонова О.В., Коломієць М.В. Ресурсна база сучасного розвитку малого та середнього бізнесу в Україні. *«Економіка. Фінанси. Право»*. № 11/1. 2017. С. 54-58.

14. Балахонова О.В., Захарченко Н.В. Теорія і практика регулювання економічних відносин у нестабільному середовищі. *Міжн. наук. вир. журнал «Сталий розвиток економіки»*. № 2. 2017. С.83-89.

15. Гріщенко І.В., Білецька Н.В., Одінцова О.О. Механізм формування конкурентоспроможності підприємств в сучасних економічних умовах. *Економіка та суспільство*. 2021. № 34. DOI: 10.32782/2524-0072/2021-34-626.

16. Гріщенко І.В., Гринчук Т.П., Циганчук В.А. Методи формування конкурентоспроможності підприємств. *Економіка та суспільство*. 2022. № 39. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-82>.

17. Балахонова О.В., Леухін К.К. Методика аналізу структури власного капіталу підприємства. *Подільський науковий вісник. Науки: економіка, педагогіка*. 2020. № 2. С. 14-18.

18. Балахонова О.В., Леухін К.К. Генезис основних етапів розвитку власного капіталу. *Подільський науковий вісник. Науки: економіка, педагогіка*. 2020. № 1. С. 14-18.

19. Гріщенко І.В., Ковбій А.С., Рибчинський Б.В., Макогон Н.А. Забезпечення інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств. *Сучасна наука: проблеми, перспективи, інновації: Міжнародна науково-практична конференція викладачів, практичних працівників, молодих учених та студентів*, м. Вінниця, 11-12 листопада 2020 р. Вінниця: Вінницький кооперативний інститут, 2020. С. 351-353.

20. Гріщенко І.В., Приленська О. Стійкий розвиток підприємницького сектору економіки України на основі проектування інвестиційно-інноваційного потенціалу. *Сучасна наука: проблеми, перспективи, інновації: Міжнародна науково-практична конференція викладачів, практичних працівників, молодих учених та студентів*, м. Вінниця, 11-12 листопада 2020 р. Вінниця: Вінницький кооперативний інститут, 2020. С. 348-351.

21. Гріщенко І.В., Кобаль О.А. Завдання оцінки фінансового стану підприємства. *Соціально-економічні трансформації у розвитку держави: зб. наук. праць. Всеукраїнська науково-практична конференція*, м. Вінниця, 22-23 квітня 2021 р. Вінниця. С. 74-77.

22. Гріщенко І.В. Методи оцінки поточного фінансового стану підприємства. *Соціально-економічні трансформації у розвитку держави: зб. наук. праць. Всеукраїнська науково-практична конференція*, м. Вінниця, 22-23 квітня 2021 р. Вінниця. С. 77-80.

23. Гріщенко І.В., Гринчук Т.П. Основні аспекти фінансового планування в системі фінансової безпеки підприємства. *Економіка та суспільство*. Вип. № 22/2020. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2020-22-14>.

24. Гріщенко І.В., Білецька Н.В., Циганчук В.А., Мазур О.В. Методи забезпечення ефективності інвестиційно-інноваційних проектів. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету*. Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2020. Вип. 60. С. 30-34.

Драчук В. Ю., викладач,

ВСП «Тулчинський фаховий коледж ветеринарної медицини БНАУ»

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНІ

ACCOUNTING AND ANALYTICAL SECURITY OF INVESTMENTS IN UKRAINE

Анотація. У статті проаналізовано інвестиції як потреби в залученні фінансових ресурсів на оновлення основних виробничих засобів. Розкрито їх сутність, визначено чинники, що впливають на обсяг інвестиційних вкладень. Проаналізовано сучасний стан прямих іноземних інвестицій за останні 10 років. Використано методи аналізу та синтезу при розробленні моделі обліково-аналітичного забезпечення для визначення